



## **Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia**

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis  
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium  
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum  
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed  
Theologis ...

**Drexel, Jeremias**

**Antverpiæ, 1643**

Cap XI. Incontinentiæ effectus alteri, animam necat, ingenium impedit.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

ria, tot annis produxerunt vitæ: non illis hanc longævitate à Castitate potissimum concessam censet?

Simeon Stylites, illud Orbis miraculum, ille perditus atque pernox staror, per continua jejunia, ad annum centesimum nonum pervenit, at ut scias, uxorem nunquam habuit.

Anronius Magnus, cui Orbis pro libro fuit, centum & quinque annis vixit: at conjugem ignoravit.

Paulus, primus Eremita, centesimum decimum tertium annum attigit: at semper virgo permansit.

Hilarion, pauperimus monachus, & à sole nunquam comedere vilus, vitæ annis octoginta quatuor, nullam uxorem duxit.

Panuphius, qui plurimis annis solo pane victitavit, nonagenarius evasit, & conjugium nescivit.

Macarius, annum nonagesimum excessit perpetuis jejuniis: nuptias nunquam celebravit.

Arsenius Arcadii & Honorii Imperatorum Præceptor, ad centum viginti annos ætatem detulit: epithalamium ei nemo cecinit.

Romualdus Italus gente, hanc ipsam ætatem attigit, cultu victique asperitudo: virginitatem semper coluit, & animi candorem jugalibus illecebris longè prætulit.

Franciscus de Paula, semel de die pane & aqua se refecit, idque post occasum solem, nonagesimum tamen annum superavit, & jugi Castitate floruit.

Hieronymus Stridonensis laboriosam & exhaustam fame senectutem ad octogesium annum protulit, Castitatem tam servavit integrè, quàm copiosè laudavit.

Beda ab ætatis suæ anno septimo, ad nonagesimum secundum in Religione virgo vixit, conjugii penitus ignarus.

Remigijs, Pontificis Rhemensis officium gessit (quod rarum, & nescio an cuiquam alteri concessum) annos totos septuaginta quatuor. Unde Jubilæus nominabatur universè. Nonaginta sex annorum fuit, cum obiit: torum maritalem nunquam attigit.

Martinus Turonensis, octoginta sex ætates, Udalricus Paraviensis Præsul centum quinque, Epiphanius centum quindecim autumnos vidit: crebta his sanctissimis viris observata jejunia, Virginitas perpetua.

Longum nominare sexcentos alios, quos parsimonia, & eorum quæ aviditatem evocant, modus & Castimonia ad longam senectutem perdaxerunt. Reperies hodieque non paucos qui venerandam suam eruditamque canitiem partim abstinentiæ, partim Castimoniæ jure optimo ascribant. Cænobita ingredi & hominum Religiosorum aedes invenies complures, qui sexaginta, septuaginta, octoginta, etiam nonaginta hiemes tolerant, vitæ tantò longioris, quantò continentioris. Ante annos non multos, ad materteram meam in pauperimo cænobio monialem revisi, & ut sermo ibat, quæsi, quot jam annis illic serviisset Deo: respondit, quadraginta. Obstupui ad hanc vocem, & mox eam serio intuitus, ex oculorum suæ, viginti annorum virginem pronunciassem. Igitur Deo, inquam ego, gratias amplissimas memineris: extra Religionem nec virum istarum, nec hujus coloris esses; jam obijisses, aut tumbam proximè spectares. Hoc etiam vitæ continentis merces est, quæ quos calibes, hos & longævus facit. Et quis enim, ille, dic Edesime, tam ferreus & abeneus, qui conjugii vinculis implexus, inter tot quotidie recurrentes curas, mæores, angores infortunia, æquè sanus ac vegetus vivat, quàm is qui hoc unum curat, ut Deo suo placeat? Illis alijs tot corpora sunt vestienda, tot ventres saturandi, tot morbi curandi, tot calamitates deplorandæ, tot funera lugenda, toties pœnè moriendum, quoties liberorum aut nepotum unus exstinguitur.

Sed mittamus valetudinis & vitæ dispendia in conjugio: quot adolescentum & juvenum sanitas & vita in hoc uno maligne Veneris Euripo naufragata est? dic

A mihi, unde bubo, scabies Gallica, aliique innumerabiles morbi in humanum genus, velut ex insidijs prorumpunt, nisi ex hoc uno libidinis latibulo?

## §. II.

DE opibus, quas uti vites, licentior & libidiniosior vita ambedit, vix est quod addam. Verè, prout versiculus monet, *OPES PERDIT* Incontinentia. Res liquet, peras & marcupia mirum quantum ab impuro amore exenterari. Castus amor sine impenfis est: gratius inter duos pluresque reciprocatur: spurcus & Venerius, tam manus auro injicit quàm animo. Hic illa cantilena occiditur: aut da, aut non ama. Ah! quot miseri amatorculi post Paupertati fecere stipendia, qui prius Veneri. Evangelicus ille prodigus, quàm bellè & quàm facile omne suum patrimonium inter impuræ vitæ homines decoxit: facta ipsi est alea; cuncta absorpta sunt, perierunt universa; non naufragio, non agitudine, non sinistro casu, sed *vivendo luxuriosè*. Non tot absorpsit rates charybdis vorax, non tot absumpsit noxios Atheniense barathrum, quot emunxerunt tales amice aureos in ejusmodi luxu: ita bonus ille juvenis porcorum denum conviva factus est, ubi meretricum symptulo esse desit. Prodigium est, quod addo. Fuit Meretrici prisco ævo juvenis, cui Mundus nomen (nihil minus ei actus conveniebat) qui Paulinam pudicam matronam ad inhonestam sollicitavit; ejus pudiciam ut auro expugnet, viginti drachmarum miriadas, hoc est, viginti milia Philippecorum spondit, si votis haberet obsequentem. Vah! quod hoc inaurata petulantia portentum est? Nosti quid Demosthenes prudentissimæ Laidi pro nocte decem milia drachmarum stipulanti responderit? *tanti panitere non emo*. Quàm verè hoc à te dictum, mi facundissime orator, inhonestæ voluptati individuum comitem ire *POENITENTIAM*. Quis unquam Veneri vel horam, vel momentum servivit, quem impuræ servitutis hujus non poeniterit, & puerit? *ÆDES*. Oraculum fundis, Partheni: & pricis etiam illis notum fuit, ubi mel est, ibi & fel esse; & ubi uber, ibi tuber reperiri. *PARTHEN*. Atque, ut est in fabulis, litigant olim Jove iudice, Voluptas & Dolor, neque illa huic, neque hic illi in ullo cessurus videbatur. Ad quos Jupiter: Bene est, inquit, ita vos componam, ut dirimi nequeatis. Atque ita dissidentes adamantino & inenodabili vinculo colligavit velut fugitivos servos, ut neuter neutrum possit effugere: inde nunquam non simul sunt. Mirum, quàm eleganter Mediolanensis Pontifex Ambrosius Voluptatem producat hunc in modum faciendam: Ille apud me primus, qui omnium perditissimus; ille meus est, qui suus non est; ille mihi gravior qui sibi nequior. Calix aureus Babylonis in manu meâ, inebrians omnem terram; ex poculo meo biberunt omnes gentes. Hipponensis Præsul Augustinus quàm verè: O voluptates, inquit, quàm faciles aditus habetis, dum suadetis! & quàm difficiles exitus habebitis, cum perimetis: Dum suadetis, inungitis; sed postquam suaseritis, usque ad mortem animæ pungitis. Habemus ergo jam illustria duo præmia libidinis: Corpus effatium, & depletum, exhaustumque marcupium.

## CAPUT XI.

Incontinentiæ affectus alteri: ANIMAM  
NECAT, INGENIUM  
IMPEDIT.

NEC sola hæc, nec summa mala sunt impuræ Veneris. Parum illi est vires & valetudinem corpori, crumenæ numos subtrahere: Nobiliore prædâ, & verò spoliis opimioribus triumphat. Animam impuri pessundat, & necat. Hoc illi quidem cum ceteris vitiis commune

CAPUT XII.

Incontinentiæ effectus tertii: FAMAM IN-  
QUINAT, VIRTUTES OM-  
NES EXTIRPAT.

**A**D gemini versiculi finem, & unâ sermonis ante-  
meridiani, tendimus. Incontinentia in famam &  
Virtutes grassatur; illam inquinat, has extirpat. Hiero-  
nymi voces hic iure usurpem: O luxuria, ô ignis infer-  
nalis, cujus materia gula, cujus flamma superbia, cujus  
scintillæ prava colloquia, cujus fumus infamia, cujus ci-  
nis immunditia, cujus finis gehenna! De jacturâ famæ  
non est quod longè differam; res ipsa loquitur nullum  
certè vitium est, quod plus erubescere nos cogat quàm  
hoc, de quo sermo est. Merito plurimum pudoris ha-  
bet & ignominia, quod plurimum habet infamiae &  
turpitudinis. Nec agrè credam, plurimos hominum,  
tum demum perfidè mutos esse incipere, cum hoc ge-  
nus flagitii in confessione prodendum est. Nec crebrius  
violari Pœnitentiæ sacramentum, quàm ab silentio  
commisissæ obscœnitatis. O tetrum flagitium! quod non  
tantum letalem plagam imponit, ut alia, sed & mede-  
lam excludit, & hoc unum agit, ut quem semel nexuit,  
nunquam manu mitat. Nec illi satis lævisse, pecuniam  
abstulisse, ingenium fregisse, memoriam hebetasse, ju-  
gulasse animam, nisi demum & famam rapiat, probi-  
que nominis thesaurum intervertat crudeli prædatione.  
Neque hoc mirum in hoste omnigenarum Virtutum, &  
amici Vitiiorum omnium. *Libido omnium  
vitiiorum  
amica.* **ÆDES.** Enimverò, Parthe-  
ni, hoc ultimum nondum ex toto persuasisti: habent  
Virtutes suum quæque hostem, habent, & Virtus suum  
quodlibet adversarium. **PARTH.** At ego te, mi *Æde-*  
*sime,* hic quidem inoffenso pede ire velim, nec quid-  
quam subistere, aut adhibere. Non retracto, dixi,  
C idque levi operâ planum facio. Libido sic immutat ho-  
minem, ut nec homo quidem maneat, verè jam pecus,  
post exutum turpiter hominem. Da mihi juvenem,  
ejusmodi spurcitiarum amantem, & vide quid in illo  
solidæ virtutis reperias? exulant virtutes, ubi libido vi-  
catrix imperat. Canit olim Venusinus vates, de juvene  
sui juris facto.

*Cereus in vitium flecti, monitoribus asper.*

Verissimum id est de homine obscœnarum sordium,  
non puro: Cereus is est, non in unum aliquid, sed in  
omne prorius vitium. Principio quidem, non negabis,  
credo, si superbiæ eos studere dicam qui lascivis oculis  
probari se cupiunt; qui compulsi, qui munduli, & niti-  
duli è meris pigmentis & nitelis formam sibi adstruunt,  
& hoc maxime agunt ut placeant. At avari forsân hi ta-  
les non esse videbuntur: non sint etiam: at erunt cer-  
tè prodigi, quod æquè vitiosum est & turpe. Imò quod  
monstruosissimum merito dicam, frequenter isti, & avari  
D sunt simul, & effusi. Ab his pecunias avarissimè com-  
pilant, ut habeant quod in istos per prodigientiam ef-  
fundant. Parentibus rapiunt, meretricibus donant. In-  
vidiâ plenum esse amorem Venerem nemo nescit. Ve-  
teres tibi tragœdias recantari vis? Troiæ labores & ex-  
cidium, sed & plurimum civitatum, imò & regnorum  
eversiones id satis loquuntur. De gulâ, non est quod  
multis astruam: in aperto est, monstrum esse libidinem  
sine gulâ. Sed neque familiares amicos reperies  
quàm desidiam & luxuriam, otium & Venerem. Con-  
signo cum Tullio, qui in Catone Majore, Archyta Ta-  
rentini verba sic refert: Nullam capitaliorem pestem,  
quàm corporis voluptatem hominibus à naturâ datam.  
Nec multò post subjungit: In voluptatis regno Virtus  
consistere non potest: quocirca nihil tam detestabile,  
tàmque pestiferum quàm voluptas, liquidem cum ma-  
jor est & longior, omne animi lumen extinguit. At verò  
Salomoni

mune est, animum *Æterna* mortis reum statuere. Sed *A*

hoc & facilius & celerius facit, quàm ferè ullum vicio-  
rum. Hic enim, vel unâ atque unicâ cogitatuunculâ im-  
purâ, eaque solâ, quam nostrates Theologi, delectatio-  
nem morosam nominant, æternis flammis obnoxii red-  
dimur. Absit facinus, absit patrandi facinoris voluntas,  
æternæ tamen morti ille se obicit, qui vel solum impu-  
riorem cogitatum, in oblectationem sciens volens ad-  
mittit. Hoc Augustino credes, aperitissimè id pronun-  
tiant: *Torus homo, ait, damnabitur, nisi hac quæ sine volun-*  
*tate operandi, sed tamen cum voluntate animum talibus oble-*  
*ctandi, solus cogitationis sentiuntur esse peccata, per mediato-*  
*ris gratiam remittantur.*

*Latro est* Rectè castissimus Bernardus, cum flagitiosas per  
puellam infidias sibi strui adverteret, *latrones, latrones,*  
exclamavit. Sanè latro est omnis Veneræ libido; latro-  
num ritu amplexatur ut perimat; osculum mentitur  
cum Joabo, ut sicam infigat in Amasiam quem salutat.  
*Epist. 51.* Et Senecæ monitum est: *Voluptates præcipue exurba, &*  
*invisissimas habe latronum more; in hoc nos amplexantur ut*  
*strangulent.* Ah! quanti perierunt ab hac unâ peste. Et  
quod lacrymis dignum, etiam fortissimi, etiam sapien-  
tissimi, & quod mireris, vel etiam sanctissimi, Samso-  
nes, Salomones, Davides, hoc uno telo corruerunt. Et  
nos qui stamus qui nec Samfone fortiores, nec Salo-  
mone sapientiores, nec sanctiores Davide sumus, præ-  
sertim cum pericula nostrâ sic amemus, ut in ea proni  
magnòque nisu ruamus, & plerumque toti procumbamus  
in voluptatem?

Memini ego & horreo, quoties id memini à Præce-  
ptore meo me audire, si centeni juvenes inferiorum  
flammis addicantur, & centenis istis nonaginta novem,  
ob hoc, de quo loquimur, vitium Carnis damnari; cen-  
tesimum demum ob aliam aliquam graviorem noxam.  
**ÆDES.** Conjectura hæc mihi non incredibilis est. **PARTHEN.**  
Nec mihi certè. Immobiles stat sententia in im-  
puros jam lata: *Hoc enim scitote intelligentes, quod omnis*  
*fornicator, aut immundus, aut avarus, quod est idolorum ser-*  
*vitus, non habet hereditatem in regno Christi & Dei.*

S. I.

**M**emoriæ quoque & ingenium ab hac sædissimâ  
luc afflari & corrumpi, nimis quàm certum est,  
& verissimè Philosophorum Deus Aristoteles, *Venerem*  
*amentia præfata* ait. Scholas obsecro & gymnasia lu-  
stremus: hic tu mihi adolescentem aut juvenem *et*, qui  
unâ & Veneri liter & Apollini, qui sit ingeniosus simul  
acerditus, & tamen parum castus. Monstrum hoc mi-  
hi foret, albo simillimum corvo. Non sine mysterio  
Muse Virgines finguntur à poetis: malè simul habitant  
libido & eruditio. De talibus verissimè Comicus:

*Neque jus, neque bonum aut æquum sunt,*  
*Melus, pejus, proffit, obicit, nihil vident*  
*Nisi quod libido suggerit.*

Et Claudianus meus, poetarum ocellus, assentitur:

*Luxuries prædulce malum, quæ dedita semper*  
*Corporis arbitriis, hebetat caligine sensus.*

Et verò si lubet, bibliothecas obeamus, & gnævè in-  
dagemus, an plus librorum scripserint calibes & casti,  
an verò vinculis uxoris arcenti. Et quâ possit, fac velle,  
Veneris facibus vel leviter adustus, eâ tranquillitate  
animi & serenitate, quâ opus est, tractare libros? quid  
fani sensus, aut eruditæ cogitationis, è tali cloacâ (da  
veniam verbo) effodias? in impuro & sordente vase  
malè servaveris opobalsamum. Et divinæ paginæ ora-  
culum est: *In malevolam animam non introibit sapientia,*  
*nec habitabit in corpore subdito peccatis.* In fonte cenoso ac  
turbido, nil liquido satis ac perspicuè cerni potest.

*Epist. 1.*